

Добровольська С. А.,
здобувач вищої освіти
спеціальності 281 Публічне управління і адміністрування
Науковий керівник: **Шишпанова Н. О.**,
канд. екон. наук, доцент кафедри публічного
управління та адміністрування і міжнародної економіки
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В СФЕРІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

В ст.48 Конституції України зазначено, що кожен має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло [1]. Забезпечення продовольством – це важлива частина безпеки будь-якої держави, від неї залежить життя і здоров'я громадян, стабільність в суспільстві, а значить і існування держави. Багато факторів можуть перешкоджати продовольчій безпеці держави. Серед них великий негативний вплив може мати корупція. У відповідь на нові корупційні схеми повинні розвиватись засоби запобігання і боротьби з корупцією. Цифровізація є одним із дієвих і сучасних інструментів запобігання і боротьби з корупцією.

Згідно Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України», продовольча безпека – захищеність життєвих інтересів людини, яка виражається у гарантуванні державою безперешкодного економічного доступу людини до продуктів харчування з метою підтримання її звичайної життєвої діяльності [2].

Для того, щоб країна була забезпечена продовольчими продуктами в потрібній кількості, необхідно здійснювати контроль за постачаннями або за продовольчими закупівлями. Також для того, щоб до людей дійшли безпечні харчові продукти, потрібен державний нагляд за ланцюгом перевірки на безпечність. Будь-який державний контроль означає участь в ньому людини, тобто державних службовців, службовців на митниці, працівників Держспоживслужби і т.д. Для забезпечення надійності таких життєважливих процесів, необхідна наявність доброчесності у задіяних працівників і службовців. Крім важливих Законів України, інших нормативних актів, важливим є розробка цифрових інструментів запобігання корупції.

Державною антикорупційною програмою на 2023-2025 роки (далі – ДАП) передбачені заходи по використанню цифрових технологій для удосконалення антикорупційних заходів, а саме реалізації повноважень державними органами та органами місцевого самоврядування, прозорості діяльності та відкриття даних як основи для мінімізації корупційних ризиків у їх діяльності [3], передбачені: цифровізація митної справи, оподаткування, публічних закупівель, Державного земельного кадастру, приватизації землі, у сфері охорони здоров'я.

Під час установчого засідання Міжвідомчої робочої групи з питань виконання заходів у сфері цифровізації Державної антикорупційної програми на 2023 – 2025 роки в серпні 2023 року Міністр цифрової трансформації Михайло

Федоров, зазначив, що цифровізація є одним з найефективніших інструментів для боротьби з корупцією. Лише за два роки реальний антикорупційний та економічний ефект цифровізації становить 16,3 млрд грн. Потенційний – 48 млрд грн. Діяльність Міжвідомчої робочої групи та впровадження цифрових заходів Антикорупційної програми допоможе побудувати прозору діяльність держорганів, запобігти корупційним схемам та махінаціям [4].

За ДАП в 2023 році було запроваджено Єдиний державний реєстр виконавчих документів; єдину систему суддівських досьє; удосконалили Єдиний державний вебпортал електронних послуг, що скорочує бюрократичні процедури; впровадили можливість вносити до ЄДРПОУ відмітку про можливу недостовірність про кінцевого бенефіціарного власника або структуру власності юридичної особи; впровадили eCase Management System в Національному Антикорупційному Бюро України, що вдвічі скорочує досудове розслідування (автоматизується друк, пересилання справ, надається документам з цифровим підписом силу доказів). Загалом в 2023 році мало бути завершено 14 ІТ-продуктів. До 2025 року планується ще 34. Крім Мінцифри їх має реалізувати Національне Агентство Запобігання корупції, Міністерство внутрішніх справ, Міністерство освіти і науки, Міністерство охорони здоров'я, Міністерство економіки, Міністерство інфраструктури.

Крім державних органів цифровізація антикорупційних заходів надзвичайно корисна для громадян. За допомогою цифрових інструментів, таких як онлайн-декларації, системи моніторингу закупівель, та інші, громадяни можуть бути активними учасниками контролю за діяльністю влади та сприяти підвищенню її прозорості.

Отже, цифровізація виявляється важливим інструментом для запобігання корупції та забезпечення продовольчої безпеки в Україні. Її успішне впровадження та подальший розвиток можуть сприяти побудові прозорої та ефективної держави, яка відповідає потребам своїх громадян. Цифровізація процесів запобігання корупції суттєво допомагає в сфері продовольчої безпеки, що дуже важливо для країни в будь-який час.

Список використаних джерел

1. Конституція України: від 28. 06. 1996 р. № 254к/96-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр#Text>.
2. Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України від 24.06.2004 р. № 1877-IV.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15#Text>.
3. Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.2023 р. № 220.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-п#Text>
4. Цифровізація – найпотужніший інструмент мінімізації та запобігання корупції, – Голова НАЗК. Національне агентство з питань запобігання корупції.
URL: <https://nazk.gov.ua/uk/tsyfrovizatsiya-najpotuzhnishyj-instrument-minimizatsiyi-ta-zapobigannya-koruptsiyi-golova-nazk/>